Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Lange, Julius Henrik

Titel: BREV TIL: Tuxen, Søren Ludvig FRA: Lange, Julius Henrik (1878-04-21)

Citation: Lange, Julius Henrik: ”BREV TIL: Tuxen, Søren Ludvig FRA: Lange, Julius Henrik (1878-04-21)”, i *Breve fra Julius Lange*, Nordiske Forlag, s. 109. Onlineudgave fra Danmarks Breve: https://tekster.kb.dk/text/letters-002320804-000-shoot-L0023208040000079.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Julius Lange

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Læs Public Domain-erklæringen

Lange, Julius Henrik, *Breve fra Julius Lange,*

TIL FILOLOGEN S. TUXEN.
Paris, 1ste Paaskedag [1878].

Kære Tuxen!

Jeg har her i Paris faaet Deres til Madrid adresserede Brev; det var altsaa lidt gammelt, da jeg fik det. Tak for det! Jeg har jo nok engang imellem i min Udlændighed tænkt et Øjeblik paa mine Homeriske Uforskammetheder [1] og været lidt nysgerrig efter at vide, hvorledes det var gaaet med dem; men Spanien og Frankrig ere i det hele saa lidet Homeriske og byde en saadan Mængde Stof af al mulig anden Slags, at ikke engang Velazquez's morsomme Billede af Helios, som træder ind i Hefaistos's Smedie og fortæller ham, hvorledes det forholder sig mellem Afrodite og Ares, har kunnet drage mine Tanker tilbage i den Betning — dertil er Billedet med alle sine andre Fortjenester ikke Homerisk nok.

Naa, det er jo i Grunden gaaet bedre, end jeg havde ventet, eftersom end ikke facile princeps har lét ad det; ja, det synes jo endog efter Deres Beretning, at jeg har vundet enkelte fordomsfrie Sjæle for min Tanke. Kunde jeg under nogen Omstændigheder ønske mig et bedre Besultat? Beferatet af Madvigs Bemærkninger er jeg særdeles taknemlig for. De maa ogsaa takke Selskabets Sekretær for det paa mine Vegne ; jeg faar jo paa den Maade meget bedre Madvigs Mening at vide, end om jeg selv havde været til Stede og ikke havde hørt, hvad han sagde. Dermed vil jeg ikke sige, at jeg egentlig er ganske klar over, hvad hans Mening er. Hvis den skulde afkræves ham efter Formelen: Ja eller Nej, synes den jo snarest at maatte bestemmes som Nej; men der er dog ogsaa en hel Del, s. 110der gaar ret skikkelig i Retning af Ja. Et Par Bemærkninger dertil:

Analogien med »deus ex machina« i Dramaet accepterer jeg villig til Bedste for min Tankegang. »Gudernes Fremtræden i Digtet er Digterkomposition, bygget paa den almindelige Forestilling, at ethvert Menneske har sin Skytsgud« — det er mere, end jeg vilde vove at sige — ; er der nogen almindelig Forestilling om, at ethvert Menneske har sin Skytsgud? Forresten tiltaler Bemærkningen mig.

Spørgsmaalet, »omHomer har misbrugt dette Middel«, afviser jeg som aldeles forældet. Her er ikke Tale om Ros eller Dadel, men kun om historisk Karakteristik af, hvordan han har brugt det. I de følgende Bemærkninger af Madvig synes han mere at hævde, at Homer ifølge sit Standpunkt havde Ret til at gøre den Bevægelse, som jeg har tilskrevet ham, end at nægte, at han har gjort denne Bevægelse. »Det hører med til den første komponerende Poesis Karakter, til Overgangen fra det blotte Sagn til den idealiserende Poesi at fratage Figurerne noget af deres rationelle Berettigelse og psykologiske Sandhed; det er ganske sandt, at vi stødes derover og finde, at der er for meget Maskineri; men om Sagnet før Homer forelaa i en bedre, mere psykologisk sand Skikkelse, er netop det, der kan tvivles om.

Ja vel kan der tvivles; men naar det hører med til den første komponerende Poesis Væsen at gøre denne Bevægelse, naar det hører med til Overgangen fra det blotte Sagn til den idealiserende Poesi, saa synes jo Sagen indrømmet forud, og endda i videre Omfang, end jeg har vovet at paastaa.

Madvigs Antikritik af min Kritik af Iliadens 18. Bog synes slet ikke at ramme det Punkt, jeg har talt om. Jeg har ikke talt om det Moment, at Achilles fik de guddommelige Vaaben, men om det, at han uden Vaaben stormer frem mod Fjenden.

Madvig taler hele Tiden, som om jeg var Aktor mod Homer og han Defensor. Han undskylder Homer med den begyndende Poesis Natur. Men dette er en meget svævende Bestemmelse. Lad os i et enkelt bestemt Exempel se, hvorledes den komponerende Poesi begynder; det er indholdsrigere end at give almene Bestemmelser af den begyndende Poesi! At der findes Analogier mange andre s. 111Steder, tvivler jeg forresten aldeles ikke paa, og hvis Tanken har nogen Fremtid for sig, maa disse Momenter naturligvis fremdrages til Diskussion; men dertil har jeg ikke Lærdom. Det første og fornemmeligste synes mig ogsaa at maatte være en Kritik af Homer selv.

Forresten indrømmer jeg, at Referatet af Madvigs Foredrag indeholder adskillige Vink, som ville have Betydning for mig. Jeg kunde nok ønske engang at tale personlig med den gamle om den Sag; han har jo endnu en brillant Hukommelse og har vel ikke glemt det hele, inden jeg kommer hjem.

Nu burde jeg jo i Grunden til Gengæld for Deres Godhed give Dem en sammentrængt Beskrivelse af Frankrig og Spanien med særligt Hensyn til det kunstneriske. Men jeg frygter for at faa Postpapiret i Paris til at stige til en uforskammet Pris, hvis jeg skulde konsumere saa meget, som dertil vilde høre. Jeg kan ikke bringe Schwartz Deres Hilsen og heller ikke hilse Dem fra ham, eftersom jeg allerede for 3 Uger siden har taget Afsked med denne kære Ven og Rejsekammerat, da han og Krøyer forlod Henningsen og mig for at rejse til Andalusien, ladende os tilbage i Madrids Tørhed. Men jeg haaber snart at træffe ham igen. Lev vel, til vi ses! Jeg har truffet Deres Broder Agronomen hernede og ser jævnligere Deres Fætter Lauritz, som jeg holder meget af.

Deres hengivne
Jul. Lange.